

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Organizācijas dzīves cikls

Lilita Strode

Organizāciju reģistrācijas
nodaļas vadītāja - valsts notāre

Linda Bepalova

Kontroles nodaļas vadītāja –
valsts notāre

Līga Berglande

Analītikas nodaļas vecākā
juriskonsulte

21.10.2024.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

1. Organizāciju darbības jomas
2. Valde un nodokļu riski
3. Neaktīvo organizāciju slēgšana
4. Par izmaiņām nākotnē

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Jaunā biedrību un nodibinājumu darbības jomu klasificēšana

Lilita Strode

Organizāciju reģistrācijas nodaļas vadītāja - valsts notāre

NORMATĪVAIS REGULĒJUMS

Līdz 2024.gada 1.jūlijam:

- Izņemot arodbiedrības un darba devēju organizācijas, pārējām biedrībām un nodibinājumiem darbības jomas reģistrācijai bija **brīvprātīgs raksturs**;
- Darbības jomas klasificēja saskaņā ar 2015.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.779 “Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas noteikumi”, kas paredzēja 62 darbības jomas, kurām papildus norādīts saimnieciskās darbības veida jeb NACE kods;
- Darbības jomas klasificēja saskaņā ar 2015.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.779 “Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas noteikumi”, kas paredzēja 62 darbības jomas, kurām papildus norādīts saimnieciskās darbības veida jeb NACE kods.

No 2024.gada 1.jūlija:

- Biedrību un nodibinājumu likuma 15.panta 3.punkts paredz obligātu darbības jomas norādīšanu, ja ierakstīšanai biedrību un nodibinājumu reģistrā piesaka jaunu subjektu;
- Darbības jomas tiek klasificētas atbilstoši 2024.gada 25.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.398 “Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.398);
- Noteikumi Nr. 398 paredz tikai 23 darbības jomas, kuras nav saistītas ar NACE kodu;
- Biedrības/nodibinājumi var norādīt tikai piecas būtiskākās darbības jomas.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

DARBĪBAS JOMAS PIETEIKŠANA REĢISTRĀCIJAI BIEDRĪBU UN NODIBINĀJUMU REĢISTRĀ

Piesakot reģistrācijai jaunu biedrību/nodibinājumu, darbības joma jānorāda pieteikuma veidlapā B2:

5. Darbības joma (Atbilstoši [Ministru kabineta 2024. gada 25. jūnija noteikumu Nr. 398 "Biedrību un nodibinājumu klasificēšanas noteikumi"](#) pielikumā ietvertajam klasifikatoram. Var pieteikt ne vairāk kā piecas darbības jomas)

Atzīmēt ar

- Darba devēju organizācija
- Arodbiedrība
- Profesionālā biedrība un nodibinājums
- Kultūra un māksla
- Izglītība
- Zinātne
- Veselība un slimību profilakse
- Sociālā aizsardzība un sociālā labklājība
- Vides un dabas aizsardzība
- Dzīvnieku aizsardzība un labturība
- Mājokļu apsaimniekošana
- Teritorijas, kopienas un apkaimes attīstība
- Ekonomika
- Demokrātija un pilsoniskā sabiedrība
- Cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzība
- Labdarība
- Brīvprātīgā darba veicināšana
- Sports un sporta atbalsts
- Starptautiskā palīdzība un attīstības sadarbība
- Palīdzības sniegšana katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās
- Tematiska interešu kopa, interešu klubs
- Darbs ar jaunatni
- Citur neklasificēta darbības joma

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KAS JĀŅEM VĒRĀ LĪDZ 01.07.2024. REĢISTRĒTĀM BIEDRĪBĀM/ NODIBINĀJUMIEM

- Ziņas par darbības jomu jānorāda, iesniedzot gada pārskatu Valsts ieņēmumu dienestā (VID) par 2024.gadu;
- Valsts ieņēmumu dienests sniegtās ziņas par biedrības un nodibinājuma darbības jomu pārsūtīs Uzņēmumu reģistram (UR), kurš tās reģistrēs biedrību un nodibinājumu reģistrā un padarīs minēto informāciju publiski pieejamu savā tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv> ;
- Arī turpmāk ziņas par darbības jomu būs jāaktualizē reizi gadā, iesniedzot gada pārskatu VID elektroniskās deklarēšanas sistēmā EDS.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KO DARĪT, JA VĒLAS AKTUALIZĒT DARBĪBAS JOMU LAIKA PERIODĀ STARP GADA PĀRSKATU IESNIEGŠANU VID

- Biedrības/nodibinājumi jebkurā laikā tiesīgi vērsties UR ar pieteikumu par darbības jomas maiņu vai papildinot darbības jomu sarakstu
- Ierakstu izdara uz pieteikuma pamata (var izmantot UR mājaslapā pieejamo pieteikuma veidlapu B3)
- Par jaunas darbības jomas vai izmaiņu jau esošajās reģistrāciju maksājama valsts nodeva 5.69/5.12 *euro* apmērā.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KĀPĒC DARBĪBAS JOMAS NORĀDĪŠANA IR OBLIGĀTA

- Iegūtās ziņas ļaus padarīt nevalstisko organizāciju sektoru caurspīdīgāku un pārskatāmāku;
- Apkopot statistikas datus par jomām, kādās darbojas biedrības/nodibinājumi;
- Veikt iegūto datu par biedrību/nodibinājumu saimnieciskās darbības aktivitātēm analīzi;
- Palīdzēs valstij mērķēti sasniegt noteiktu jomu nevalstiskās organizācijas;
- Noteikt tās nevalstiskās organizācijas, kuras ir pakļautas augstam terorisma finansēšanas riskam.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Informācijas apmaiņa starp Uzņēmumu reģistru un Valsts ieņēmumu dienestu par iespējamiem nodokļu riskiem biedrībās un nodibinājumos

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

NORMATĪVIE AKTI, KAS NOSAKA INFORMĀCIJAS APMAIŅU STARP UZŅĒMUMU REĢISTRU (UR) UN VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTU (VID)

Likuma “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” (Likums) 4.¹⁶ pants

Likumā noteikti gadījumi, kādos UR sniedz VID informāciju par saņemtajiem pieteikumiem ierakstu izdarīšanai vai dokumentu reģistrācijai (pievienošanai lietai), un reģistri, uz kuriem attiecināms regulējums.

Regulējums attiecas uz šādiem UR vestajiem reģistriem:

- Uzņēmumu reģistra žurnāls;
- Komercreģistrs;
- Eiropas ekonomisko interešu grupu reģistrs;
- Pārstāvniecību reģistrs;
- **Biedrību un nodibinājumu reģistrs.**

Kritēriji riska gadījumu mērķtiecīgai identificēšanai noteikti starp UR un VID noslēgtajā starpresoru vienošanās (vienošanās ir ierobežotas pieejamības informācija un pieteikuma iesniedzējam nav tiesības ar to iepazīties).

Informācijas apmaiņu starp UR un VID par biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrētiem subjektiem tiek veikta no 2022.gada 1.jūlija.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KUROS GADĪJUMOS UR NOSŪTA INFORMĀCIJU VID

UR informāciju VID par saņemtajiem pieteikumiem nosūta, ja:

- reģistrētā tiesību subjekta vienīgais dibinātājs vai viens no dibinātājiem ir persona, kura bija vienīgais dibinātājs vai viens no dibinātājiem vairākos Reģistra vestajos reģistros reģistrētos tiesību subjektos gada laikā no pieteikuma iesniegšanas brīža
- pieteikumā norādītais valdes loceklis, cita pārstāvētītiesīgā amatpersona ir valdes loceklis, cita pārstāvētītiesīgā amatpersona vairākos Reģistra vestajos reģistros reģistrētos tiesību subjektos
- ja pieteikumā norādītajā ierakstīšanai pieteiktajā juridiskajā adresē jau ir reģistrēti vairāki Reģistra vestajos reģistros reģistrētie tiesību subjekti, filiāles, ārvalstu komersantu vai organizāciju pārstāvniecības

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KĀDAS DARBĪBAS VEIC VALSTS NOTĀRS, JA INFORMĀCIJAS SISTĒMA IR KONSTATĒJUSI KĀDU NO LIKUMĀ PAREDZĒTAJIEM GADĪJUMIEM

- Sagatavo nosūtīšanai vēstuli VID par konstatēto gadījumu
- Pagarina lēmuma pieņemšanas termiņu par 10 darbdienām
- Lēmumu par termiņa pagarinājumu nosūta subjektam, kurš iesniedzis pieteikumu

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KĀDU LĒMUMU PIEŅEM VALSTS NOTĀRS, SAŅEMOT ATBILDI NO VID

Ja saņemta VID atbilde par to, ka nodokļu riski **nav konstatēti**, valsts notārs izskata lietu pēc būtības un pieņem attiecīgu lēmumu:

- par ieraksta izdarīšanu reģistrā (dokumentu pievienošanu lietai), ja tie atbilst normatīvo aktu prasībām);
- par ieraksta izdarīšanas (dokumentu pievienošanu lietai) atlikšanu, ja iesniegtajos dokumentos konstatēti novēršami trūkumi).

Ja saņemts VID **atzinums** par tiesību subjekta **nodokļu riskiem**, valsts notārs - atsaka ieraksta izdarīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā:

- VID atzinuma saturs tiek norādīts valsts notāra lēmumā par atteikumu izdarīt ierakstu reģistrā;
- Valsts nodevu šādos gadījumos neatmaksā.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

VAI IESPĒJAMS AR PIETEIKUMU PAR IERAKSTA IZDARĪŠANU BIEDRĪBU UN NODIBINĀJUMU REĢISTRĀ UR VĒRSTIES ATKĀRTOTI

- Ja pēc saziņas ar VID nodokļu riski tiek novērsti, subjekts tiesīgs atkārtoti iesniegt pieteikumu un dokumentus par jauna subjekta vai reģistrētā tiesību subjekta izmaiņu reģistrāciju
- Atkārtoti veicama normatīvajos aktos noteiktās valsts nodevas samaksa par ieraksta izdarīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Biedrību un nodibinājumu vienkāršotais likvidācijas process

Linda Bespalova
Kontroles nodaļas vadītāja – valsts notāre

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

Saskaņā ar Biedrību un nodibinājumu likuma 56.¹ panta pirmās daļas 1. un 2. punktu **biedrības darbību var izbeigt ar reģistra iestādes lēmumu, ja:**

- ✓ biedrības **valdei (likumiskajam pārstāvim – likvidatoram) ilgāk par diviem gadiem nav pārstāvības tiesību** un biedrība **sešu mēnešu laikā** pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas **nav novērsusi norādīto trūkumu;**
- ✓ biedrība **nav sasniedzama tās juridiskajā adresē** un **sešu mēnešu laikā** pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas **nav novērsusi norādīto trūkumu.**
- Svarīgi atzīmēt: Biedrību un nodibinājumu likuma 106.¹ panta noteikumi par nodibinājuma darbības izbeigšanu ar reģistra iestādes lēmumu noteic, ka Biedrību un nodibinājumu likuma VI nodaļas noteikumi par biedrības darbības izbeigšanu ar reģistra iestādes lēmumu attiecīgi piemērojami nodibinājumiem, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.
- Svarīgi atzīmēt: Arodbiedrību likuma 2.panta otrā daļa noteic, ka arodbiedrību darbību regulē šis likums, Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumi par biedrībām, ciktāl šis likums nenosaka citādi, kā arī arodbiedrību statūti.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

- Svarīgi atzīmēt, ja biedrībai ir uzsākts likvidācija process, pamatojoties uz biedru sapulces protokolu un ilgāk par diviem gadiem nav neviens likumiskais pārstāvis (likvidators), tiek piemēroti Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumi par vienkāršoto likvidāciju pēc analogijas par valdes pārstāvību tiesību neesamību.
- Svarīgi atzīmēt, ka likvidācijas procesā likvidatoram ir visas valdes un citu statūtos paredzēto institūciju (izņemot biedru sapulci) tiesības un pienākumi, kas nav pretrunā ar likvidācijas mērķi (Biedrību un nodibinājumu likuma 62.panta pirmā daļa). Tādējādi, secināms, ka likvidācijas procesā likvidators ir biedrības vienīgais likumiskais pārstāvis, kurš pārņem valdes un citu statūtos paredzēto institūciju (izņemot biedru sapulci) tiesības un pienākumus.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

Līdz ar to, pirms lēmuma pieņemšanas par darbības izbeigšanu, biedrībai uz oficiālo elektronisko adresi (ja ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts) vai vienkāršā pasta sūtījumā uz juridisko adresi **tiek nosūtīts brīdinājums** par dokumentu iesniegšanu. **Termiņš trūkumu novēršanai ir seši mēneši.**

- Svarīgi atzīmēt, ka biedrības statūtos var paredzēt citus noteikumus, kas nav pretrunā ar likumu (Biedrību un nodibinājumu likuma 25.panta trešā daļa).

Līdz ar to, pirms brīdinājuma sagatavošanas tiek skatīti arī biedrības statūti un, ja tajos ir noteikts izpildinstitūcijas (valdes) pilnvaru termiņš un tas ir beidzies, turklāt ir pagājis arī likumā noteiktais termiņš - ilgāk par diviem gadiem, Uzņēmumu reģistrs brīdinājumā norāda arī to, aicinot novērst norādīto trūkumu.

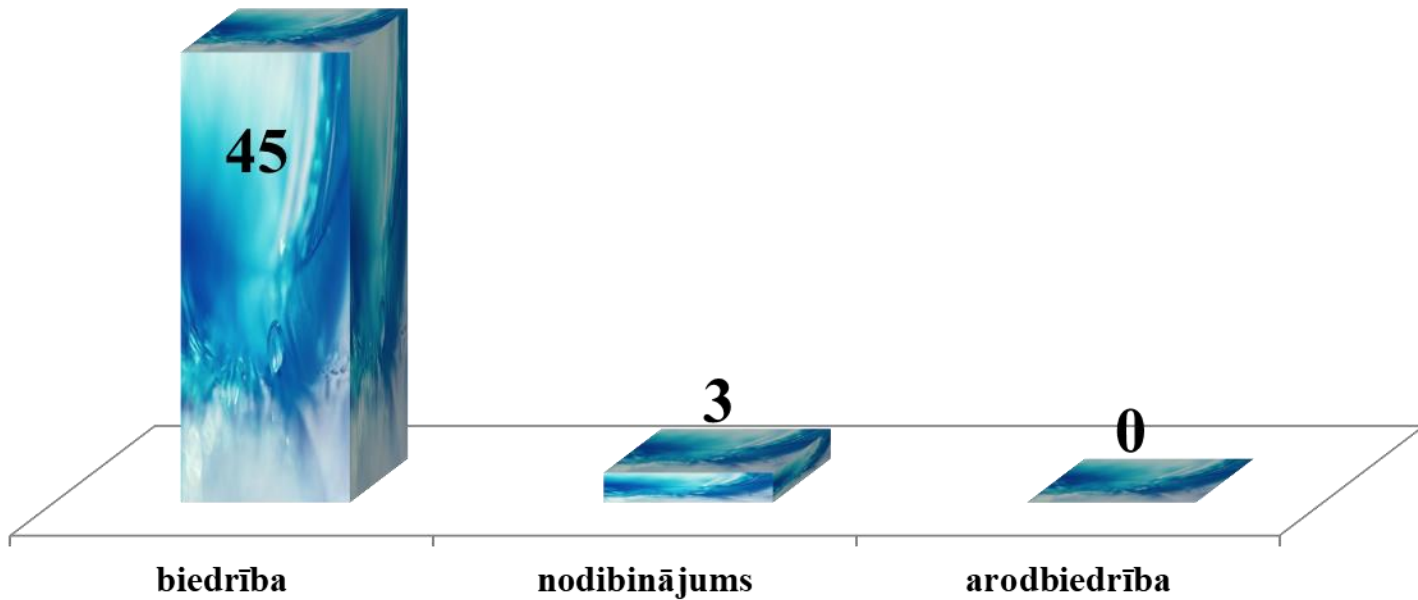
- Svarīgi atzīmēt, ka Oficiālās elektroniskās adreses likuma 5.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka oficiālās elektroniskās adreses izmantošana ir obligāta reģistros reģistrētam tiesību subjektam.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

STATISTIKAS DATI PAR NOSŪTĪTAJEM BRĪDINĀJUMIEM LAIKA PERIODĀ NO 01.07.2024. LĪDZ 16.10.2024.

Par nerasniedzamību juridiskajā adresē (UR saņemts iesniegums)

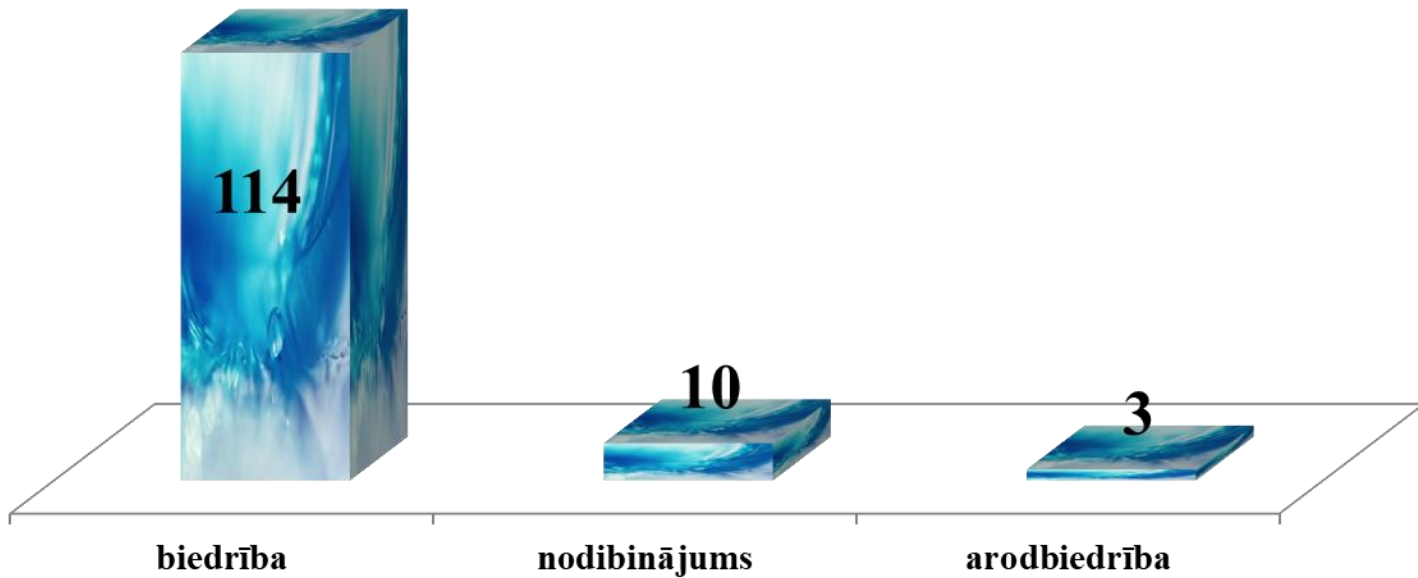

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

STATISTIKAS DATI PAR NOSŪTĪTAJIEM BRĪDINĀJUMIEM LAIKA PERIODĀ NO 01.07.2024. LĪDZ 16.10.2024.

**Par valdes (likumiskā pārstāvja – likvidatora)
pārstāvības tiesību neesamību**

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

Ja sešu mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas brīdinājumā norādītie trūkumi nav novērsti, Uzņēmumu reģistra valsts notārs pieņem lēmumu par darbības izbeigšanu. Lēmums tiek nosūtīts uz e-adresi vai ierakstītā pasta sūtījumā uz juridisko adresi.

Lēmums par biedrības darbības izbeigšanu stājas spēkā brīdī, kad tas paziņots adresātam.

Pēc tam, kad lēmums par biedrības darbības izbeigšanu ir kļuvis neapstrīdams, biedrību un nodibinājumu reģistrā izdara ierakstu par biedrības darbības izbeigšanu (Biedrību un nodibinājumu likuma 56.¹ panta trešā daļa).

Vienlaikus oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē paziņojumu par biedrības darbības izbeigšanu.

Paziņojumā uzaicina biedrības likvidācijā ieinteresētas personas **triju mēnešu laikā pēc paziņojuma publicēšanas dienas** iesniegt reģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu (Biedrību un nodibinājumu likuma 59.¹ panta pirmā daļa).

- Dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā (Paziņošanas likuma 8.panta trešā daļa);
- Dokuments, kas nosūtīts uz oficiālo elektronisko adresi, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas (Paziņošanas likuma 9.panta (1¹) daļa).

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

- Svarīgi atzīmēt, ka ieraksta izdarīšanas brīdī par darbības izbeigšanu, tiek izdarīts ieraksts arī par izpildinstitūcijas (valdes) atbrīvošanu.
- Svarīgi atzīmēt, ka reģistra iestāde izdara biedrību un nodibinājumu reģistrā ierakstu par likvidatora iecelšanu, pamatojoties uz pirmo biedrības likvidācijā ieinteresētas personas iesniegto pieteikumu par likvidatora iecelšanu.
- Likvidatoru var ieteikt ikviena persona, kura ir ieinteresēta biedrības likvidācijā, piemēram, likvidatoru var ieteikt persona, kura ir biedrības vai nodibinājuma kreditors, biedrības biedrs vai persona, kurai ir tiesības uz nodibinājuma mantu saskaņā ar statūtiem. Ziņu norādīšana par biedrības vai nodibinājuma likvidācijā ieinteresēto personu, kā arī apliecinājums par ieinteresētās personas statusu, ir nepieciešams, lai mazinātu iespēju, ka biedrības vai nodibinājuma likvidācijā kā ieinteresētā persona pieteiksies tāda persona, kurai pilnīgi nav nekādas saistības ar attiecīgo biedrību vai nodibinājumu. Ne jebkura persona, kas iesniedz pieteikumu par likvidatora iecelšanu, ir uzskatāma par ieinteresēto personu. Likvidācijas mērķis ir nodrošināt, ka tiek apmierināti kreditoru prasījumi un atlikusī manta tiek sadalīta starp biedrības biedriem vai attiecībā uz nodibinājumu – starp personām, kurām ir tiesības uz šo mantu saskaņā ar statūtiem. Ieinteresēto personu interesei ir jābūt saistītai ar pašas likvidējamās biedrības vai nodibinājuma mantas sadali vai citai tiesiskai interesei likvidācijas mērķu sasniegšanā.

BIEDRĪBAS, NODIBINĀJUMA UN ARODBIEDRĪBAS VIENKĀRŠOTĀ LIKVIDĀCIJA (STĀJAS SPĒKĀ NO 01.07.2024.)

Biedrību un nodibinājumu likuma 58.panta trešā daļa noteic, ka **biedrības likvidācija nenotiek un reģistra iestāde pieņem lēmumu par biedrības izslēgšanu no reģistra**, ja:

- neviena biedrības likvidācijā ieinteresēta persona nav saskaņā ar šā likuma 59.¹ pantu iesniegusi reģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu;
 - biedrībai nav pasludināts maksātnespējas process.
- Svarīgi atzīmēt, ka manta, kas palikusi pēc biedrības izslēgšanas no reģistra šā likuma 58. panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā, piekrīt valstij (Biedrību un nodibinājumu likuma 68.panta (5²) daļa).

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

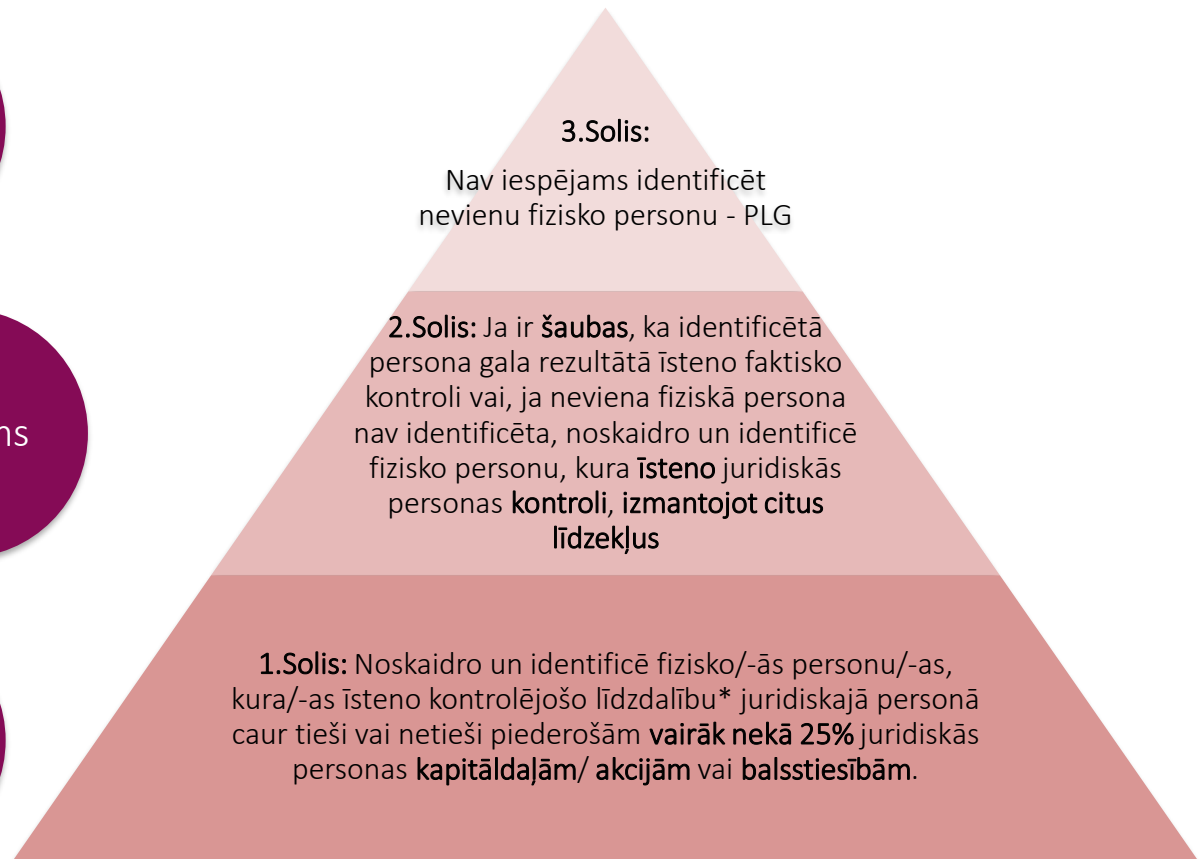
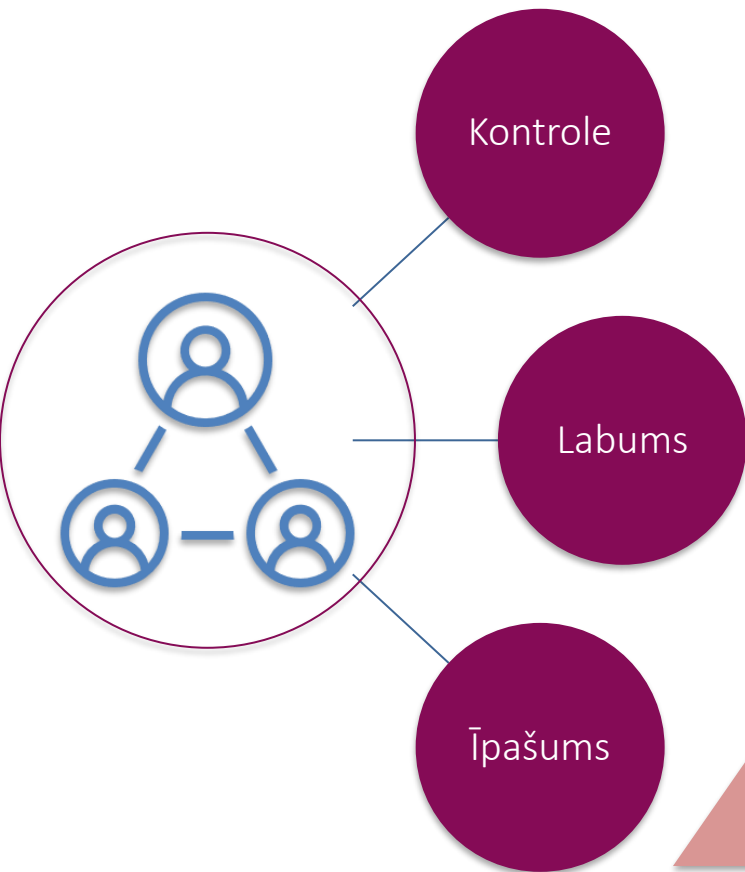
Īss ieskats par gaidāmo regulējumu, kad biedrību un nodibinājumu valdēm būs jāklūst par PLG

Līga Berglande
Analītikas nodaļas vecākā juriskonsulte

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

KAS IR PATIESAIS LABUMA GUVĒJS?

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

PATIESO LABUMA GUVĒJA IDENTIFICĒŠANA BIEDRĪBĀS

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Likums) 1. panta 5. punkts noteic, ka patiesais labuma guvējs ir fiziskā persona, kura ir juridiskās personas īpašnieks vai kura kontrolē juridisko personu, vai kuras vārdā, labā, interesēs tiek nodibinātas darījuma attiecības vai tiek veikts gadījuma rakstura darījums.

Arī biedrība ir juridiska persona (*juridiska fikcija*), kas nav iespējama un nevar darboties bez fiziskajām personām.

Katrā biedrībā situācija jāvērtē individuāli, jānoskaidro:

1. vai biedrības darbības mērķis ir sniegt atbalstu plašai sabiedrības daļai, veicināt norises, kas būtu plašākas sabiedrības vai liela skaita biedru interesēs;
2. vai arī biedrība ir izvēlēta kā juridiskā forma un darbojas konkrētu personu interesēs.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2024/1624 PAR TO, LAI NEPIEĻAUTU FINANŠU SISTĒMAS IZMANTOŠANU NELIKUMĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĒŠANAI UN TERORISTU FINANSĒŠANAI (TURPMĀK – REGULA)

- Regulā ir ietverti noteikumi, kas ir tieši piemērojami privātajam sektoram visas ES mērogā.
- Regulas mērķis ir stiprināt ES regulējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā.
- Regulai paredzēts ieviešanas periods, līdz ar to jaunie nosacījumi **faktiski stāsies spēkā 2027.gada 10.jūlija** (Regulas 90.pants).

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

PATIESO LABUMA GUVĒJA IDENTIFICĒŠANA BIEDRĪBĀS PAMATOJOTIES UZ REGULAS NOSACĪJUMIEM

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1640 (2024. gada 31. maijs) par mehānismiem, kas dalībvalstīm jāievieš, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un ar ko groza un atceļ Direktīvu (ES) 2015/849 10.pants noteic, ka dalībvalstis nodrošina, ka informācija par faktiskajiem īpašniekiem, kas atrodas centrālajos reģistros, būtu atbilstīga, precīza un atjaunināta, un ievieš mehānismus šajā nolūkā.

Regulas 63.panta trešā punkts noteic, ka ja pēc visu iespējamo identifikācijas līdzekļu izmantošanas, neviena persona netiek identificēta kā faktiskais īpašnieks, vai ja tiesību subjekts pauž būtiskas un pamatotas šaubas par to, ka identificētās personas ir faktiskie īpašnieki, tiesību subjekti reģistrē darbības, kas veiktas, lai identificētu to faktiskos īpašniekus.

Augstākās vadības amatpersonas ir fiziskas personas, kuras ir vadības struktūras izpildlocekļi, kā arī fiziskas personas, kuras tiesību subjektā veic izpildfunkcijas un ir atbildīgas un pārskatatbildīgas vadības struktūrai par subjekta ikdienas vadību.

No 2027.gada jūnija statusa «juridiskās personas patiesos labuma guvējus nav iespējams noskaidrot» gadījumā būs jāreģistrē patieso labuma guvēju informācijai līdzvērtīga informācija arī par visām fiziskām personām, kas tiesību subjektos ieņem vadošo amatpersonu amatus.

Regulas 63.panta ceturtā punkts noteic, ka gadījumos, kas minēti šā panta 3. punktā, sniedzot informāciju par faktiskajiem īpašniekiem, tiesību subjekti iesniedz:

- a) paziņojumu, ka faktiskā īpašnieka nav vai ka faktiskos īpašniekus nebija iespējams noteikt, pievienojot pamatojumu par to, kādēļ nebija iespējams noteikt faktisko īpašnieku saskaņā ar šīs regulas 51.–57. pantu un kas ir radījis šaubas attiecībā uz konstatēto informāciju;
- b) informāciju par visām fiziskām personām, kas tiesību subjektā ieņem augstākās vadības amatpersonu amatus, līdzvērtīgu informācijai, kas prasīta šīs regulas 62. panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunktā.

PATIESO LABUMA GUVĒJA IDENTIFICĒŠANA NODIBINĀJUMOS

- Likuma 1. panta pirmās daļas 5. punktā patieso labuma guvēju definīcija tika noteikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849 (2015. gada 20.maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK3. panta 6. punktu.
- **PLG definīcijas mērķis** gan saskaņā ar nacionālo regulējumu, gan Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem, kā arī Finanšu darījumu darba grupas (FATF) starptautiskajiem standartiem, ir atklāt tās fiziskās personas, kas galarezultātā - faktiski kontrolē juridisko personu vai juridisko veidojumu. Tāpēc PLG definīcija ir piemērojama ne tikai pēc tiesību subjekta tiesiskā statusa, bet arī pēc tā uzbūves principa un būtības. Vienlaikus piemērojot Likumā noteikto juridisko veidojumu PLG definīciju nodibinājumu, arī fondu, PLG identifikācijā netiek mainīts nodibinājumu, arī fondu, tiesiskais statuss Latvijā – minētie tiesību subjekti attiecībās ar trešajām personām ir juridiskās personas ar visām no tām izrietošajām tiesībām un pienākumiem.
- Reģistra prakse attiecībā uz nodibinājuma PLG identificēšanu tiek nostiprināta ar Galvenā valsts notāra lēmumiem.

LIKUMA PATIESĀ LABUMA GUVĒJA DEFINĪCIJA NOTEIKTA SASKAŅĀ AR EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAS (ES) 2015/849 (AMLD IV) 3. PANTA 6. PUNKTU.

AMLD IV 3.panta 6.punkts:

a) apakšpunktā uzskaitīti kritēriji, kas ņemami vērā identificējot patiesos labuma guvējus korporatīvajās vienībās – juridiskajās personās, kuru īpašumtiesību struktūrā var tikt piemērots matemātisks aprēķins, lai konstatētu kontroles aspektu, kas izriet no līdzdalības sliekšņa.

b) un c) apakšpunktos noteikti PLG identificējošie kritēriji trustos un citās juridiskās vienībās tādās kā fondi, un juridiskajos veidojumos, kas ir līdzīgi trustiem.

Proti, iepriekš minētajos tiesību subjektos (vienībās) par “faktisko īpašnieku” uzskatāma fiziskā(-ās) persona(-as), kura(-as) ieņem amatu(-us), kas ir līdzvērtīgs(-i) vai līdzīgs(-i) b) punktā minētajiem t.i.,

- dibinātājs,
- pilnvarotais(-ie),
- pārraudzītājs (ja tāds ir),
- labuma guvēji vai to grupa,
- jebkura cita fiziskā persona, kas faktiski īsteno kontroli, izmantojot tiešas vai netiešas īpašumtiesības vai citus līdzekļus.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

**NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS UN TERORISMA UN
PROLIFERĀCIJAS FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAS LIKUMA PATIESĀ
LABUMA GUVĒJA DEFINĪCIJA NOTEIKTA SASKAŅĀ AR EIROPAS
PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAS (ES) 2015/849 (AMLD IV)
3. PANTA 6. PUNKTU.**

NILLTPFL 1. panta 5. punkta a)

apakšpunkts:

PLG ir fiziskā persona, kurai tiešas vai netiešas līdzdalības veidā pieder vairāk nekā 25 procenti no juridiskās personas kapitāla daļām vai balsstiesīgajām akcijām vai kura to tiešā vai netiešā veidā kontrolē

NILLTPFL 1. panta 5. punkta b)

apakšpunkts:

PLG ir fiziskā persona, tostarp, kura ir šāda veidojuma dibinātājs, pilnvarnieks (pārvaldnieks), pārraudzītājs (ja tāds ir), labuma guvējs vai, ja vēl nav noteiktas fiziskās personas, kuras ir labuma guvēji, personu grupa, kuras interesēs ir izveidots vai darbojas juridiskais veidojums, kā arī cita fiziskā persona, kura tiešā vai netiešā veidā kontrolē juridisko veidojumu

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

NODIBINĀJUMA UN JURIDISKĀ VEIDOJUMA UZBŪVE

Juridiskais veidojums	Nodibinājums
Mantas šķirtība	Mantas šķirtība (BNL 2.panta otrā daļa/ 86.panta trešā daļa)
Nav biedru, tikai dibinātāji un atbalstītāji	Nav biedru, tikai dibinātāji un atbalstītāji
Slēgta tipa organizācija	Slēgta tipa organizācija
Pilnvarnieks	Valde
Pārvaldnieks (ja noteikts)	Cita pārvaldes institūcija (ja izveidota)
Labuma guvēji vai to grupa	Labuma guvēji vai to grupa
Citas personas, kas var veikt kontroli	Citas personas, kas var veikt kontroli
Izveidots (lielākoties)	Reģistrēts

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

NODIBINĀJUMA PATIESĀ LABUMA GUVĒJA IDENTIFIKĀCIJA

Līguma par Eiropas Savienības darbību 288. panta trešā daļa:

Direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu iestādēm noteikt to īstenošanas formas un metodes. Jānodrošina, lai direktīvas pārņemšanas rezultātā tiktu sasniegts direktīvas mērķis.

PLG nosakāmi nevis pēc tiesiskā statusa, bet faktiskās struktūras un būtības.

- Juridiskās personas statuss;
- Nepilnīgs tiesiskais regulējums;

SEKAS PAR IESPĒJAMS NEPATIESI SNIEGTU INFORMĀCIJU PAR PATIESO LABUMA GUVĒJU

- Ja likuma subjekts vai uzraudzības un kontroles institūcija, konstatē, ka noskaidrotais patiesais labuma guvējs (arī, ja ziņas par konkrētu patieso labuma guvēju noskaidrot nav iespējams) neatbilst nevienam no reģistrētajiem patiesajiem labuma guvējiem (pēc būtības ir cita persona) vai nav reģistrēts kā patiesais labuma guvējs, likuma subjekts, kā arī uzraudzības un kontroles institūcija iesniedz paziņojumu Uzņēmumu reģistram.
- Atbildība paredzēta Krimināllikuma 195.¹ pantā- Ziņu nesniegšana un nepatiesu ziņu sniegšana par līdzekļu piederību un patieso labuma guvēju
- Ierobežojumi saņemt Likuma 3.pantā noteikto likuma subjektu pakalpojumus.

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

ZIŅOŠANA PAR, IESPĒJAMS, NEPATIESI SNIEGTĀM ZIŅĀM PAR PLG

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs

Paldies!

Aktuālā informācija par tiesību subjektiem (tajā skaitā PLG) aplūkojama:

<https://info.ur.gov.lv/#/data-search>

www.ur.gov.lv

pasts@ur.gov.lv

67031703